

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124Anunțurile se pri-
mesec după tarif.Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMÂNESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Cultul eroilor

Alaltăeri, românismul întregit, a prăznuit ziua eroilor, ce au căzut pe frontul de luptă, în războiul mondial.

Carlyle, marele istoric-filozof al Englezilor, a eternizat în cadrele unei lucrări de mare valoare istorică și estetică, grandoarea personalității eroului.

În concepția lui Carlyle fapta eroului înseamnă nuanțarea în proporții sublime a momentului istoric. Acest moment istoric este chiar un produs direct și obiectiv al eroului. Căci eroul are prin înalte sale facultăți fizice și psihologice, tăria de a crea în cadrele istoriei umane.

Carlyle consideră pe erou ca o intrupare superioară, care are marea misiune de a crea valori de eroism armat, de cugetare filozofică, sau de realizări mistice. De aceea Carlyle privește pe erou în mod *individual*. În concepția lui Carlyle eroul este o *individualitate*, care dăruie și creiază. Această *individualitate*, însă, iese din cadrul comun prin forța facultăților sale. Deși intrupare omească eroul este ceea ce Nietzsche numea: *supraom*. Și prin vigoarea resorturilor vitale ale supra-omului erou, se creiază acele mari și covârșitoare momente istorice, ce trec ca pildă prosterității.

* * *

Carlyle, am amintit, că lua în considerare pe erou în mod *individual*. El vedea erou pe Napoleon, pe Shakespeare privit în lăturea creației belestristice, pe Budha considerat ca creiator de religie, pe Isus.

Societatea contemporană nouă, a adus, însă, altă concepție despre „erou”. Din individualitate, eroul a trecut în cadrul generalității. Și pentru individualizarea eroului anonim de astăzi, s'a creiat „eroul necunoscut”.

Pentru omul zilelor noastre, este considerat erou în adevărata accepție a cuvântului, orice umil soldat ce s'a înfrățit cu pământul în războiul de eliberarea românismului subjugat.

Căci realizarea victoriei a fost fapta *anonimului*. Și noi ne-am plecat genunchii în fața tuturor, celor ce s'au sacrificat pe altarul patriei.

Morții noștri, morții noștri sfinți, sunt pentru generațiile ce vor urma pilda sacrificiului.

Ei s'au înfrățit cu pământul acestei țări, dintr'o pornire instinctivă de apărare a naționalității noastre. Ei au căzut pe câmpul dela Mărăști, Mărășești și Oituz, dintr'un spirit de abnegație altruistă.

Ei au murit pentru noi.

De aceea, oridecâte ori prăznuim ziua eroilor, să avem în

minte noțiunea patriotismului adevărat, care țintește la susținerea românismului ca entitate etnică.

Să avem în minte pilda sacrificiului pentru cauza obștei. Să avem în minte pilda acestui sacrificiu, ca pe o apotează a altruismului.

* * *

Și în fața zilei, când prăznuim amintirea eroilor, gândul trebuie să ne poarte către acei, ce au rămas depe urma lor.

Să ne gândim la miile de orfani și văduve de război, cari se zbat amarnic în ghiarele sărăciei și a lipsurilor de tot soiul. Către nevinovatele odrasle ale celor sacrificați pentru patrie să

se îndrepteze întreaga atenție a carității publice.

Să se înființeze orfelinate multe și case, în care orfanii să primească instrucția cuvenită, după aptitudinile lor caracteristice. Să se mărească pensiile văduvelor de război, ca pe viitor să poată face față scumpetei colosale ce ne bântue.

Căci orfanii rămași pe drumuri, nu așteaptă protecțiune decât dela noi dela toți. Nu numai statul, dar toți cetățenii conștienți au datoria să sară în ajutorul odraslelor, acelor ce-au realizat prin sacrificiul sângelui lor, unitatea noastră națională.

Marin Dragnea.

Spre o concentrare
opoziționistă

Ziarele politice din București, aduc știri îmbucurătoare, în ce privește stabilirea unui front opoziționist puternic.

Astfel, adversitățile dintre partidul național și țărănist, au intrat pe panta dizolvării. Presa ambelor partide a început a fi mai conciliantă, mai îngăduitoare în darea epitetelor. Și chiar animozitățile personale, au început a se topi.

Toate aceste fapte nu pot decât să bucure pe acel ce se gândește la succesiunea actualului guvern. Căci, ne trebuie un viitor guvern tare, care să știe duce cârma țării.

Guvernul dorit de întreaga suflare românească, nu poate, ieși, decât dintr'o unire a tuturor partidelor de opoziție.

Că, există o formație opoziționistă, care se ține ceva mai departe de năzuință spre unire, acesta e fapt sta-

bilit. Totuși, noi știm, că această formație tinde la luarea succesiunii. Că acest calcul se va traduce în fapt, e chestiune de viitor.

Dacă această formație opoziționistă va continua s'o ia mai departe spre stânga atunci când interesele țării cer ca toate grupările să se uniască, nu știm.

Ceeace știm, însă, este faptul necesității unirei tuturor partidelor de opoziție. Căci, forțele unite ale opoziției, sunt cheazășia unei viitoare guvernări, care să scoată țara din impasul actual.

De aceea, ne bucurăm de apropierea dintre partidul naționalist și țărănesc, apropiere ce aduce după sine strângerea rândurilor opoziționiste. Cu atât mai mult, că unirea rândurilor opoziționiste, poate da naștere în viitor, unui partid politic mare, democratic și cinstit.

Cuvântarea
dlui N. Iorga

La întrunirea trecută, a opoziției unite, dela Dacia, d. prof. N. Iorga și-a început discursul astfel: „lupta noastră nu e un act de anarhie”. Ci o luptă „împotriva unui guvern necinstit, imoral și odios” care „terorizează pe rege cu fantoma bolșevismului” pe care însăși „dl Brătianu îl pregătește”.

Acest guvern se sprijină pe baionete. Și baionetele pe cine păzesc? Pe rege? „De bună seamă pe portar, fiindcă regele nu e în palat, el e în inimile noastre”.

Și apoi arată atitudinea guvernului actual pe timpul neutralității când „trimitea ungarilor și nemților bogăția țării” și pe timpul războiului, când membrii guvernului, trimiteau în Rusia putina cu varză, ca pe o avangardă salvatoare.

Cuvântarea dlui N. Iorga, pe cât a fost de scurtă, pe atât de categorică a fost. Ea a marcat pentru actualul regim, un aspru rechizitoriu, cu temeli în obiectivitatea faptelor.

Și tocmai pentru obiectivismul său, am spicuit această cuvântare.

O școală pentru șoferi
la Cluj

Autoritatea industrială de I-a instanță a orașului Cluj, de sub conducerea dlui Consilier Varga, a autorizat pe doi specialiști, a ține cursuri, pentru pregătirea sistematică și temeinică a viitorilor conducători de automobile. Cursurile se vor ține la atelierul „Metallum”, din piața Gh. Sion No. 4, proprietatea dlui Vasile Roșca.

Această școală umple un gol destul de simțit în Ardeal. Căci, probabil că și mulți dintre proprietarii de automobile se vor iniția în tainele mașinilor lor, la această școală. Astfel vor avea posibilitatea să controleze obiectiv pe șoferi și la caz de rigoare, să se transforme ei înșiși în conducători, ne mai riscând să fie la bunul plac al șoferilor.

Nădăjduim, că din această școală vor ieși elemente bine pregătite, cari să înțeleagă sensul menirii lor.

Moartea
lui Grigore I. Vulcu

În ziua de 24 Maiu, a trecut la cele veșnice, harnicul comerciant din Orăștie: *Grigore I. Vulcu*.

L-am cunoscut din copilărie. Amândoi am covietuit într'o strânsă prietenie, care însemna ajutorarea reciprocă. Și ne-am dat ambii comerțului.

La moartea lui Grigore Vulcu, mi-se perindează prin minte atâte amintiri. Îl văd tânăr, plin de vloga vârstei și aprig la muncă. Nu se da înapoi dela nici-un efort. Căci era din plămădeala acelor, ce înțelegeau rostul minții și al brațelor.

Răposatul din 24 Maiu este întemeietorul vestitei firme Ion I. Vulcu din Orăștie, al cărei conducător de fapt a fost mult regretatul.

Grigore Vulcu, însă, n'a strâns averi. A lăsat după el o singură casuță și o familie împovărată.

Ca prieten zic cu inimă pioasă harnicului Grigore Vulcu: „odihnește-te în pace”!

A. Anca.

Senzaționala experiență
de magnetism

a d. med. căpitan dr. Mirahorian

În ziua de 22 a. c. între orele 5 1/2—9 p. m., sub auspiciile „*Cercului Sanitar Militar*” dl dr. Mirahorian a ținut o conferință asupra magnetismului uman și hiperdinamizarea lui prin ajutorul voinței.

Ședința a fost deschisă de către președintele cercului, d. medic general dr. Bădescu, șeful serviciului sanitar al C. VI. A. într'una din sălile cercului militar din localitate, arhiplină de medici și intelectuali.

Conferențiarul într'o expunere amănunțită și științifică demonstrează teoria magnetismului, reducând universul numai la vibrațiuni și forță dinamică, și susținând inexistența materiei propriu zise.

Expune pe larg bazele și teoriile științei oculte, arată principiile teoriei spiritiste, trecând apoi la partea mai cunoscută, anume telepatia, sugestia și hipnoza.

Dl dr. Mirahorian susține cumcă acestea se propagă prin niște unde magnetice cu o putere extraordinară, ca un fel de telegrafie fără fir între oameni, și demonstrează aceasta făcând o experiență ce a impresionat adânc pe martorii oculari.

D-sa a reușit bazându-se pe această teorie, ca în câteva minute să provoace un profund somn hipnotic la două persoane din asistență un intelectual și un medic, ce s'au oferit experienței.

Această conferință a provocat vil discuțiuni științifice în toate cercurile din localitate în special medicale, prin felul unic cum a fost expusă, atât teoretic cât și experimental, ambele reușite în mod desăvârșit.

* Imprimare pentru Secretari la librăria Anca.

Înstrăinătate unexemplar 4 Lei.

Tânguirile Ungurilor

În legătură cu proiectul de reformă, al învățământului particular, Ungurii din Ardeal au prins a se tângui.

Noi am arătat într'un număr anterior al ziarului nostru, netemeinicia aserțiunilor presei minoritare. Și după lămuririle dlui Dr. Pteancu, stabilim sfera largă de aplicare a proiectului amintit.

Bisericele și școlile minoritare primesc dela statul nostru un ajutor de 19 milioane lei anual.

Și întrebăm pe Unguri: avut-au ei vre-o solicitare față de școlile românești, atunci când erau stăpânitori în Ardeal? Cruțat-au ei orice manifestare culturală românească?

Răspuns: nu!...

Iar astăzi se tânguesc când noi le acordăm cele mai largi libertăți.

Lupta parlamentară

Opoziția duce o aprigă luptă parlamentară.

Căci, în urma unirei, într'o acțiune comună, a celor două partide de opoziție, partidul național și țărănesc, opoziția s'a întărit în parlament și lupta să poate fi încoronată de succes.

În ultimul timp deputații opoziției unite au desfășurat o vie activitate, interpellând guvernul asupra celor mai variate chestiuni. Și pelângă interpellări, zilele trecute, ne-a adus și vorbiri frumoase din partea opoziției, cum a fost aceea a dlui N. Costăchescu, în chestiunea învățământului particular.

Parlamentul e locul, în care guvernul e atacat cu violență și de front și pe flancuri. Și probabil, că nu mult va mai putea rezista loviturilor, ce le primește. Căci glasul majorităților cu eternul refren „trăiască Brătianu”, nu este suficient, pentru a acoperi lipsa calității lor morale.

Țara vrea constituirea altui parlament.

Dorim un parlament, care să fie expresiunea voinței poporane libere. Care să nu fie făurit prin mijloace de violență a voinței alegătorilor.

Căci discuțiunile aduse de actualele împrejurări, cer din partea parlamentarilor pelângă o strajnică pregătire și un ascendent moral evident.

Informațiuni

— Soveranii s'au stabilit la Sinaia pe timpul verii cu începere din ziua de 25 Maiu.

— **Congresul farmaciștilor** a avut loc în Cluj într'o atmosferă caldă, în palatul Camerei de industrie și comerț. Președinte pentru regionala Ardeal a fost ales d. farmacist Șomlea. S'a discutat chestiunea respectării integrale a drepturilor câștigate și a fondului de pensii. Între altele congresiștii au vizitat fabrica „Iris”.

— **Partidul național** va ține mâine o mare adunare poporană la Cernăuți, la care vor participa delegați din întreaga țară; iar în ziua de 8 Iunie va ține o altă adunare la Storoiș.

— **D-na Aca de Barbu**, artistă la opera română din Cluj, va face un turneu de concerte în centrele mai principale ale Ardealului. Astfel va concerta în orașele: Orăștie, Hațeg, Petroșeni, Lugoj, Caransebeș iar în cursul sezonului de vară va da concerte în stațiunile balneare mai principale.

— **Adunarea cercuală a Astei**, despărțământul Cluj va avea loc în ziua de 8 Iunie, în comuna Bonțida.

— **Conferința D-nei Elena Popescu-Voinști** va avea loc mâine în sala 4-a dela Universitate. Subiectul: „Impresii de călătorie: Egiptul” — cu proiectuni.

— **O nouă adunare a opoziției unite** va avea loc mâine la București în sala Dacia. Cetățenii sunt convocați de către deputații cari au fost excluși din parlament.

— **D. prof. dr. Iuliu Hațeganu** va ține Luni 1 Iunie o conferință în sala IV-a a Universității despre Profilaxia Tuberculozei cu proiectuni, în folosul sanatoriului din Colibița a Societății „Caritatea”. Intrarea 20 lei pentru studenți 5 lei.

— **Nenorocirea unui fost preot militar**. Cine dintre foștii noștri militari n'a cunoscut pe fostul preot militar Gheorghe Darabant? De când suntem în România Mare el s'a pensionat și a trăit retras în Careii-Mari. Zilele trecute Păr. George Darabant a mers la Zălau și într'o seară s'a plimbat cu pușca sa de vânătoare, prin via sa din Zălau. Pușca era încărcată și o ținea în spate, dar cu țeva în jos. Cum, cum nu, pușca s'a descărcat și l-a rănit greu într'un picior. A căzut la pământ și a strigat după ajutor, dar nimeni nu l-a auzit. După mai multe ore l-au aflat, dar a fost prea târziu: păr. Darabant a pierdut prea mult sânge. L-au dus în spitalul din Zălau, medicii au făcut tot ce le a stat în putință, dar nu l-au putut mântui. Despre moarte l-au încunștinat pe fratele său Dr. Nicolae Darabant din Careii-Mari, care l-a dus acasă și l-a îngropat, deplângându-l întreg orașul și toți cari l-au cunoscut.

— **Îmbrăcămintea doamnelor**. Episcopul Visarion al Hotinului a dat poruncă preoților din eparhia sa, să cetească în biserici o pastorală a Preasfinției sale în care spune: „Felul cum umblă azi îmbrăcate, sau mai bine zis desbrăcate, femeile pe uliți și prin localurile publice, arată o nerușinare, pe care orice cărmuire ar trebui s'o pedepsească... Vă poftim să arătați tuturor doamnelor și domnișoarelor, cari întâmplător se lasă înrăurite de moda de astăzi a târgurilor ce le arată desbrăcate și de strae și de rușine, că unor asemenea persoane le este oprită intrarea în biserică”.

— **Poetul A. Cotruș** a ținut o frumoasă conferință la Satu-Mare în ziua de 28 Maiu. Subiectul conferinței a fost: „gazetarul ardelean de ieri și de mâine”.

— **Părintele Clement Gavriș**, egumenul mănăstirii Bixad, care a scris istoricul acestei mănăstiri, a încetat din viață.

În atenția femeilor!

În editura Al. Anca din Cluj a apărut o broșură foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești datorită dnei Maior Chodora, profesoară. Această broșură costă 65 Lei plus 5 lei porto.

Producția elevilor dela conservatorul local va avea loc mâine la ora 17. Publicul clujean va avea ocazia să vadă progresele marcate de noii elevi.

— **Publicație de concurs**. „Societatea Ocrotirea Orfanilor din Răsboiu” publică concurs pentru ocuparea postului de director la orfelinatul „Mihailu Viteazul” din Ghiriș, devenit vacant. Pot concura numai institutori, cari vor fi detașați de Ministerul Instrucțiunii, de unde va primi și feafa, iar din partea Societății va primi locuință și întreținere în orfelinat.

Cererile se vor înainta la biroul Regional din stada Kogălniceanu 8.

— **O faptă frumoasă**. Gazeta „Alba-Iulia” scrie: Aflăm cu plăcere, că P. S. Sa episcopul romano-catolic contele Majláth Gustav Károly din Alba-Iulia a dăruit din pădurile scutite de expropriere, 120 bucăți lemne de zidire familiilor din Bărbant, fără considerare la confesiune și naționalitate, cari au suferit în urma focului din săptămânile trecute.

— **O nouă ordonanță** în ce privește căsătoriile dintre catolicii de rit latin și grecesc. În cel mai nou circular al Înalt-preasfințitului mitropolit Vasile cetim o ordonanță, în urma căreia dacă pășesc la sfânta taină a căsătoriei doi tineri catolici, dar unul romano- și altul greco-catolic, căsătoria se va face în biserică și după ritul (rânduiala) miresei.

— **Mureșul s'a revărsat** între Alba-Iulia și Zlatna, în urma ploilor recent căzute. Mai multe poduri au suferit stricăciuni.

— **Școlile primare** vor lua vacanță pe ziua de 20 Iunie a. c.

— **Cursul surorilor de ocrotire** va începe la Cluj în ziua de 1 Iulie și va dura până la 30 Septembrie, după care va urma cursul normal de 2 ani.

— **Alegerea dala Cinc** a fost contestată în fața Tribunalului. Mai mulți intelectuali secui s'au adresat Tribunalului pentru rectificarea fraudelor săvârșite cu ocazia alegerii. Printre semnatarii protestului este și avocatul Kertész Jenő din Cluj.

* **Imprimate Advocatiale** la librăria Anca.

— **Congresul profesorilor de geografie** a avut loc la Oradea-Mare zilele trecute. A prezidat d. prof. Simeon Mehedinți.

— **Cutremur de pământ** avut loc în Japonia în ziua de 25 Maiu a. c. Numărul morților și răniților s'a cifrat la circa 1500 persoane.

Tot felul de cărți și tipărituri se pregătesc prompt și solid la
Inst. Grafic Alex. Anca Cluj.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal
Alexandru Anca, Cluj
Fabrică de clopote. Mare-depozit de Ornate, icoane și cărți bisericești.
Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou!

Cu onoare Vă anunțăm, că am pus sub tipar în ediția mea, și va apărea în curând cea mai nouă și împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învățături creștinești și cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII”,

întocmită din cărțile rituali a Bisericei din orient și alte cărți de pietate de George Mânzat preot în Dej, cu aprobarea Preasfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop și a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581—1925.

Această carte de un conținut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipselor sufletești a credincioșilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din școlile medii, normale, primare, școlile de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesiuni.

Intelectualii noștri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ansa, cartea cea mai acomodată pentru trebuințele lor sufletești, iar damele pe lângă tot aceea ce nobilitează și înfrumusețează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărțile de rugăciuni românești apărute până acum.

Conține capitolele următoare:

Despre rugăciuni. (Învățături).

Rugăciuni de dimineață.

Rugăciuni la Mănecat.

Despre S. Liturghie. (Învățături).

Rugăciuni la S. Liturghie.

Urmarea S. Liturghiei.

Rugăciuni la Însărat (vecerne).

Rugăciuni de seară.

Despre Taina Pocăinții. (Învățături).

Rugăciuni înainte și după Mărturisire. Cei

șapte ps. penitențiali.

Despre S. Taina a Cuminecării.

Învățături despre S. Taina a Cuminecării.

Meditație despre S. Cuminecătură.

Rugăciuni înainte și după S. Cuminecătură.

Rugăciuni ocazionale.

Cinstitul Paraclis a Pr. V. Maria.

Canon de mângăiere către Domnul Nostru

Isus Hristos.

Troparele și condacele Învierii.

Troparele și condacele sărbătorilor.

Picesne.

Troparele morților.

Colinzi și cântece de stea.

Viersuri la morți. (Viersul lui Lazar... Cu

lacrimi și fiori.

Cântare de smerenie către Domnul Nostru

Isus Hristos.

Se pregătesc în următoarele ediții (legături):

Legată în hârtie fină broșată bucata Lei 50.—

Legată în hârtie tare carton bucata „ 65.—

Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata „ 120.—

Legată în Piele Lux și tipărită pe hârtie velină buc. „ 240.—

În interesul propriu rog să faceți comanda de pe acum deoarece se pregătesc în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempl.

primiți 5% rabat reducere.

Cu stimă

Alexandru Anca

librar — Cluj.

Preț Curent pentru Ornamente bisericești:

Odăjdii (Vesminte preoțești) constă-tătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Acre, 2 Mănecețe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colorii din damast de mătase în calitate deosebite cu prețul de 8000—25000 Lei.

Prapori:

În diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu

două chipuri sfinte pe două părți vâpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu prețul unui prapor dela 3000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stoffe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipativ.

La restituirea mustrelor să predau banii.